

PROFILAKTIKA INSPEKTORINING SUITSID HOLATLARINI OLDINI OLIHDA MOYIL SHAXSLAR BILAN ISHLASH FAOLIYATI

**Umidjon
Usmonov
Yunusjon o'g'li**

*Ichki Ishlar Akademiyasi (IIV Akademiyasi)
Talim yonalishi: Xuquqbuzarliklar profilaktikasi*

Abstract

O'z joniga qasd qilishning oldini olish butun dunyo bo'ylab sog'liqni saqlashning muhim muammosidir. Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilish xavfi ostida bo'lgan shaxslarni aniqlash va ularga yordam berishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqola profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilishga moyil bo'lgan odamlar bilan ishlashda duch keladigan mas'uliyat, strategiya va muammolarni o'rganishga qaratilgan. Ularning rolining asosiy jihatlari tushunib, biz o'z joniga qasd qilishning oldini olish bo'yicha sa'y-harakatlarni kuchaytirishimiz va muhtojlarni samarali qo'llab-quvvatlashimiz mumkin.

Keywords : O'z joniga qasd qilishning oldini olish, oldini olish bo'yicha inspektor, xavfni baholash, aralashuv, ruhiy salomatlik, jamoatchilik bilan aloqa qilish

Kirish:

O'z joniga qasd qilish turli biologik, psixologik va ijtimoiy omillar ta'sirida bo'lgan murakkab hodisadir. Profilaktika inspektorlariga o'z joniga qasd qilish xavfi ostida bo'lgan shaxslarni aniqlash va ularga o'z joniga qasd qilishning oldini olish uchun zarur yordam va choralar ko'rishda muhim mas'uliyat yuklangan. Ularning roli zaif shaxslarning xavfsizligi va farovonligini ta'minlash uchun kuzatuv, baholash, aralashuv va kuzatishning kombinatsiyasini o'z ichiga oladi.

Profilaktika inspektorlarining majburiyatlari:

Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilish xavfi omillarini hal qilish uchun ruhiy salomatlik mutaxassislari, ijtimoiy xodimlar va jamoat tashkilotlari bilan yaqindan hamkorlik qiladigan o'qitilgan mutaxassislardir. Ularning majburiyatlariga quyidagilar kiradi:

1. Xavfni baholash: Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilish xavfi ostida bo'lgan shaxslarni oldindan o'z joniga qasd qilishga urinishlar, giyohvand moddalarni suiiste'mol qilish, ruhiy salomatlik buzilishi yoki yaqinda hayotdagi stress omillari kabi ogohlantiruvchi belgilarga asoslanib aniqlash uchun to'liq baholaydilar.

2. Aralashuvni rejalashtirish: Ular inqiroz bo'yicha maslahatlar, ruhiy salomatlik xizmatlariga yo'llanmalar, xavfsizlikni rejalashtirish va o'z joniga qasd qilish fikrlarini

keltirib chiqaradigan asosiy muammolarni hal qilish uchun doimiy yordamni o'z ichiga olishi mumkin bo'lgan shaxsiy aralashuv rejalarini ishlab chiqadi.

3. Hamjamiyat bilan aloqa qilish: Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilishning oldini olish, ruhiy salomatlik bilan bog'liq muammolarni kamsitish va xavf ostida bo'lgan aholi o'rtasida yordam so'rash xulq-atvorini targ'ib qilish bo'yicha xabardorlikni oshirish uchun mahalliy hamjamiyatlar bilan hamkorlik qiladi.

4. Kuzatuv va monitoring: Ular xavf ostida bo'lgan shaxslar bilan muntazam aloqada bo'lishadi, ularning rivojlanishini kuzatib boradilar va yordamning uzluksizligini ta'minlash va o'z joniga qasd qilish xavfini kamaytirish uchun kerak bo'lganda aralashuv strategiyalarini o'zgartiradilar.

O'z joniga qasd qilishga moyil bo'lgan shaxslar bilan ishlash strategiyalari:

Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilishga moyil bo'lgan shaxslarni samarali qo'llab-quvvatlash uchun dalillarga asoslangan strategiyalardan foydalanadilar. Ba'zi umumiy strategiyalar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

1. Faol tinglash: Diqqat va hamdardlik bilan tinglash orqali profilaktika inspektorlari odamlarga o'z his-tuyg'ulari va tashvishlarini hukm qilmasdan ifodalash uchun xavfsiz maydon yaratadilar.

2. Inqirozga aralashish: O'tkir inqiroz holatlarida profilaktika inspektorlari xavf ostida bo'lgan shaxslarning bevosita xavfsizligini ta'minlash uchun deeskalatsiya usullari va inqirozga aralashuv protokollaridan foydalanadilar.

3. Hamkorlikdagi yordam: Ular ruhiy salomatlik bo'yicha mutaxassislar, birlamchi tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar va boshqa yordam xizmatlari bilan murakkab ruhiy salomatlik ehtiyojlari bo'lgan shaxslarga kompleks yordam ko'rsatishni muvofiqlashtirish uchun hamkorlik qiladilar.

4. Ta'lim va o'qitish: Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilishning oldini olish, xavf-xatarni aniqlash va aralashuv strategiyalari bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'tkazadilar, bu esa xavf ostida bo'lgan shaxslarni aniqlash va ularga yordam berish uchun jamoa a'zolari va frontga javob beruvchilarga imkoniyat yaratadi.

Kuzatuv va monitoring o'z joniga qasd qilishga moyil bo'lgan shaxslar bilan ishlashda profilaktika inspektori rolining muhim tarkibiy qismidir. Muntazam aloqa va doimiy baholash taraqqiyotni baholash, paydo bo'ladigan xavflarni aniqlash va doimiy yordam ko'rsatish va o'z-o'ziga zarar etkazish xavfini kamaytirish uchun aralashuv strategiyalarini sozlash imkonini beradi.

Profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilish xavfi bo'lgan shaxslar bilan muntazam aloqa qilish jadvalini tuzadilar. Bu shaxsning xohishi va sharoitiga qarab telefon qo'ng'iroqlari, shaxsiy uchrashuvlar yoki virtual ro'yxatga olishlarni o'z ichiga olishi mumkin. Doimiy aloqa ishonchni mustahkamlashga, munosabatlarni saqlashga va muhtojlarga doimiy yordam ko'rsatishga yordam beradi.

Keyingi o'zaro ta'sirlar davomida profilaktika inspektorlari shaxsning aralashuv rejasiga rioya qilish va belgilangan maqsadlarga erishishdagi muvaffaqiyatini baholaydilar. Ular xulq-atvor, kayfiyat va o'z joniga qasd qilish uchun xavf omillaridagi o'zgarishlarni kuzatib, har qanday yomonlashuv yoki yaxshilanish belgilarini aniqlash uchun. Standartlashtirilgan baholash va xavfni baholash shkalasi kabi ob'ektiv vositalar vaqt o'tishi bilan taraqqiyotni kuzatish uchun ishlatilishi mumkin.

Aralashuv strategiyalarini sozlash:

Kuzatuv va monitoring davomida olib borilgan kuzatishlarga asoslanib, profilaktika inspektorlari shaxsning o'zgaruvchan ehtiyojlarini yaxshiroq qondirish uchun aralashuv strategiyasini o'zgartirishi kerak bo'lishi mumkin. Bu quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

1. Xavfsizlik rejalarini qayta ko'rib chiqish: O'z joniga qasd qilish fikrlariga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan yangi qo'zg'atuvchilar yoki stressorlarni bartaraf etish uchun xavfsizlik rejalarini yangilash.

2. Ixtisoslashgan xizmatlarga murojaat qilish: Agar ularning ehtiyojlari profilaktika inspektori roli doirasidan oshsa, jismoniy shaxslarni terapiya, qo'llab-quvvatlash guruhlari yoki psixiatriya yordami kabi qo'shimcha ruhiy salomatlik xizmatlari bilan bog'lash.

3. Qo'llab-quvvatlash tarmoqlarini kengaytirish: g'amxo'rlik va rag'batlantirishning kengroq tarmog'ini ta'minlash uchun oila a'zolari, do'stlari yoki boshqa qo'llab-quvvatlash tizimlarini jalb qilishga ko'maklashish.

4. G'amxo'rlik yo'lidagi to'siqlarni bartaraf etish: shaxsning moliyaviy cheklovlar, transport muammolari yoki madaniy omillar kabi zarur xizmatlarga kirishiga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lgan to'siqlarni aniqlash va hal qilish.

G'amxo'rlikning uzluksizligini ta'minlash:

Davolashning uzluksizligini ta'minlash xavf ostida bo'lgan shaxslar orasida o'z joniga qasd qilishning oldini olish uchun juda muhimdir. Profilaktika inspektorlari turli darajadagi tibbiy yordam o'rtasida uzluksiz o'tishni ta'minlash uchun ruhiy salomatlik mutaxassislari, birlamchi tibbiy yordam ko'rsatuvchilar va jamoat resurslari bilan hamkorlikda ishlaydi. Ular yordam ko'rsatuvchi provayderlar o'rtasida muloqotni osonlashtiradi, tegishli ma'lumotlarni almashadi va shaxsning yaxlit farovonligini himoya qiladi.

Qiyinchiliklar va kelajak yo'nalishlari:

O'z joniga qasd qilishning oldini olishda muhim rol o'ynashiga qaramay, profilaktika inspektorlari cheklangan resurslar, ruhiy salomatlik bilan bog'liq stigma va doimiy o'qitish va qo'llab-quvvatlash zarurati kabi bir qator muammolarga duch kelishadi. Profilaktika inspektorlari, ruhiy salomatlik mutaxassislari va jamiyat manfaatdor tomonlari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish o'z joniga qasd qilishning oldini olish bo'yicha sa'y-harakatlar samaradorligini oshirish va ruhiy salomatlik madaniyatini oshirishga yordam beradi.

Xulosa.

Kuzatuv va monitoring profilaktika inspektorining o'z joniga qasd qilishga moyil bo'lgan shaxslar bilan ishining ajralmas qismidir. Muntazam aloqani saqlab turish, taraqqiyotni kuzatish va kerak bo'lganda aralashuv strategiyasini to'g'rilash orqali profilaktika inspektorlari samarali yordam ko'rsatishi, tiklanishiga yordam berishi va aholining zaif qatlamlarida o'z joniga qasd qilish xavfini kamaytirishi mumkin.

Xulosa qilib aytish mumkinki, profilaktika inspektorlari o'z joniga qasd qilishga moyil shaxslarni aniqlash va qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Profilaktika inspektorlari proaktiv strategiyalarni amalga oshirish, jamoat hamkorligini rivojlantirish va ruhiy salomatlik haqida xabardorlikni targ'ib qilish orqali o'z joniga

qasd qilish darajasini pasaytirish va umumiy farovonlikni oshirishga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Lutfillayevna, Boltayeva Muxayyo, and Rejaboyev Ahrorbek Anvarjonovich. "GEOGRAFIYA FANINI ONLINE TARZDA O'QITISHDA INTERAKTIV VOSITALARDAN FOYDALANISH." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 56.1 (2024): 6-17.
2. Rejaboyev, A. "THE IMPORTANCE OF THE ANALYSIS AND CLASSIFICATION OF AREAS AND BRANCHES OF NOSOECOLOGY IN THE FORM OF THE HUMAN FACTOR." *British Journal of Global Ecology and Sustainable Development* 16 (2023): 115-116.
3. Qo'ziboyeva, Ozoda, and Axror Rejaboyev. "INSON SALOMATLIGINI OPTIMALLASHTIRISHDA TABIIY TURISTIK OBEKTLARNI ORNI." *Интернаука* 9-3 (2017): 33-35.
4. Qo'ziboyeva, O., and A. Rejaboyev. "GLOBALLASHUV JARAYONIDA YUQUMLI KASALLIKLARNI GEOGRAFIK TARQALISHI VA SHAXSNING RIVOJLANISHIGA SALBIY TASIRI." *Сборники конференций НИЦ Социосфера*. No. 30. Общество с ограниченной ответственностью Научно-издательский центр "Социосфера", 2017.